

Ylöjärven kaupungin liikkumishjelma 2026–2036

Suurenmoisen liikkuvaa arkea

(Luonnos)

Hyvinvointilautakunta

Tekninen lautakunta

Sisällys

Liikkumisohjelman taustaa	2
Lähtökohdat liikkumisen edistämistyölle	3
Lainsäädäntö	3
Liikkumisen edistämisen tarkastelu	4
Yhteiskunnalliset muutokset	5
Ylöjärvi nyt – Katsaus nykytilanteeseen	6
Liikunnan tunnuslukuja	7
Nostoja kyselyistä	8
Nykytilan analyysi	9
Liikkumisohjelman päätavoitteet ja toimenpiteet	10
Päätavoitteet	10
Kehittämiskohteet ja toimenpiteet	11
Olosuhteet	11
Liikuntapalvelut	12
Tukipalvelut	13
Ohjelman toimeenpano ja seuranta	14
Liiteosio	15
Työryhmän kokoonpano	15
Kyselyt ja osallistaminen	16
Kyselyt	16
Vierailut	16

Liikkumishjelman taustaa

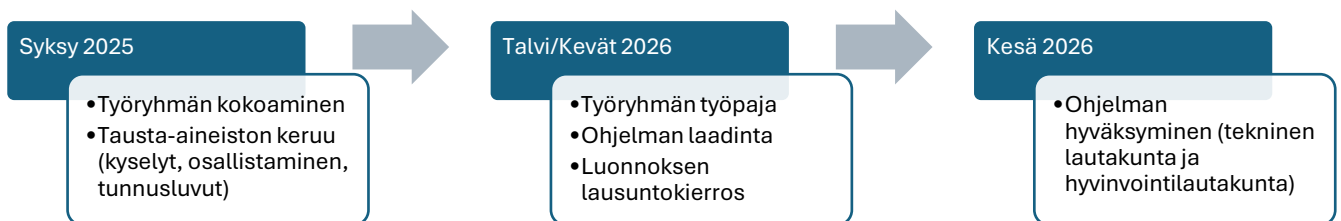
Suomalaiset liikkuvat yhä vähemmän, mikä haastaa sekä yksittäisten kansalaisten että koko yhteiskunnan hyvinvointia. Liikkumattomuuden kustannukset ovat valtakunnan tasolla miljardiluokkaa. Liikkumattomuus on haaste, johon myös Ylöjärvi haluaa tarttua. MOVE-mittausten mukaan Ylöjärvellä on huolestuttavan iso määrä koululaisia, joiden fyysinen toimintakyky on mahdollisesti terveyttä ja hyvinvointia kuluttavalla tai haittaavalla tasolla (35,6 %) ([MOVE 2025](#)). Kuntalaiskyselyn (2025) mukaan yli 18-vuotiaista ylöjärveläisistä alle puolet (41 %) saavuttaa [THL:n liikuntasuosituks](#). Ylöjärveläiset ikääntyneet ovat kuitenkin pääosin tyytyväisiä toimintakykynsä ja harrastusmahdollisuuksiin (Ikääntyneiden hyvinvointikysely, N=171) ja kaatumisista johtuvat hoitajaksot 65 vuotta täyttäneillä ovat vähentyneet, mikä voi viitata myös hyvään fyysiseen toimintakykyyn (Ylöjärveläisten hyvinvoinnin tila -raportti 2025)

Ylöjärven kaupunkistrategia 2026–2036 tavoittelee kaupunkia, jossa lisäämme liikuntaa ja arkiaktiivisuutta suosivia olosuhteita sekä asukkaiden harrastusmahdollisuuksia. Strategian nostama hyvinvointitavoite on terveiden elämäntapojen ja tasapainoisen arjen tukeminen, mikä tarkoittaa muun muassa ennaltaehkäisevien toimintamallien sekä saavutettavien palveluiden tarjoamista. Asukkaita tuetaan ottamaan vastuuta omasta ja lähipiirinsä hyvinvoinnista.

Kaupungin hyvinvointiohjelma vuosille 2025–2036 korostaa strategian tapaan yhteisöllistä ja tasapainoista arkea sekä turvallista ja viihtyisää arkiympäristöä. Ylöjärvi on myös mukana Unicefin lapsiystävällinen kunta -mallissa, ja tämä huomioidaan kaikessa kaupungin toiminnassa.

Liikkumisen ja liikunnan tärkeä rooli hyvinvoinnin edistämässä tunnustetaan siis kaupungin tärkeissä toimintaa ohjaavissa asiakirjoissa. Tämän liikkumishjelman tarkoitus on viedä liikkumisen edistämistyö konkreettisemmalle tasolle ja luoda suuntaviivoja pitkäjänteiselle työlle. Onnistumisen edellytys on toimiva yhteistyö kaikkien kaupungin hallintokuntien sekä yhteistyötahojen välillä.

Liikkumishjelman laadinnasta vastasi kaupungin poikkihallinnollinen työryhmä (liiteosiossa). Tukena toimi North Sport Consulting -yrityksen asiantuntijat. Liikkumishjelman valmistelutyössä kuultiin laajasti asukkaita. Kuntalaisilta sekä paikalliselta seurakentältä saatiin tietoa kuntalais- ja seurakyselyiden avulla. Prosessin aikana näkemyksiä saatiin myös kaupungin vanhus- ja vammaisneuvostolta, lasten parlamentilta, nuorisovaltuustolta sekä seura- ja kulttuuriparlamenteilta. Lisäksi kasvatus- ja opetuslautakunta sekä hyvinvointilautakunta käsitteivät aihetta.

(Kuvio 1: Ohjelmatyön prosessi/aikataulu)

Lähtökohdat liikkumisen edistämistyölle

Lainsäädäntö

Liikkumisen edistäminen on lain mukaan yksi kunnan perustehtävistä. Liikunnan ja hyvinvoinnin edistämisen velvoite nousee esiin ennen kaikkea liikkuntalaissa (390/2015), mutta myös kuntalaki (410/2015) sekä laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) nostavat tehtävän esiin. Alla olevassa kuvassa (Kuva 1) on kuvattu tätä lainsäädännöllistä kehikkoa. Vaikuttavassa liikkumisen edistämistyössä poikkihallinnollisuus on välttämättömyys ja sitä tämä liikkumishjelma tavoittelee.

Kunnallisten liikuntapalvelujen lainsäädännöllinen kehikko*

LIIKUNTALAKI (10.4.2015/390)

Liikuntalaki antaa kunnille toimintavelvoitteen - yleisten edellytysten luominen liikkunalle paikallistasolla on kuntien tehtävä.
Liikuntalain kokonaisuudistus v. 2015 toi mukanaan myös yhteistyövelvoitteen: kunnan lakisääteisten tehtävien toteuttaminen tulee

tapahtua eri toimialojen yhteistyönä. Liikuntalain arvopohjassa on keskeistä yhteiskunnan hyvinvointipolitiikan tukeminen liikunnan avulla. Tavoitteena on selkeästi liikuntaharrastuksen laajentaminen myös uusiin ja liikkunnallisesti passiivisiin väestöryhmiin.

KUNTALAKI (10.4.2015/410)

Kuntalain mukaan "Kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla."

Liikunta on selkeästi yhteydessä ihmisten työkykyyn, terveyteen ja sitä kautta myös koko yhteiskunnan hyvinvointiin. Liikunta on siten hyvinvointipolitiikan väline ja sillä on merkittävä rooli kuntalaisten työkykyyn ja terveyden ylläpidossa.

Kunnilla on lakisääteinen velvoite luoda ja ylläpitää kuntalaisten hyvinvointia edistävän liikkumisen ja liikunnan edellytyksiä ja olosuhteita

LAKI SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON JÄRJESTÄMISESTÄ (612/2021)

"Kunnan on seurattava kuntalaisten elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin. Kunnassa on raportoitava kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä, niihin vaikuttavista tekijöistä sekä toteutetuista toimenpiteistä valtuustolle vuosittain.
– Kunnan on toimitettava hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa ja tuettava sitä asiantuntemuksellaan."

Fyysisen aktiivisuuden seuranta kuuluu osaksi kunnan tehtävää hyvinvoinnin tilan seuraamisessa sekä sen edellytysten edistämiseksi. Kunta työskentelee yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa.

LIIKUNTATOIMINNAN RAHOITUKSEEN JA YHDENVERTAISUUTEEN VAIKUTTAVIA SÄÄDÖKSIÄ JA SÄÄNTELYÄ

Laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta (1705/2009) | Valtioneuvoston asetus liikunnan edistämiseksi (55/2015) | Yhdenvertaisuuslaki (1325/2014) | Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta (609/1986)

Laki ikaantyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista (980/2012) | Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista (380/1987) | Kuluttajaturvallisuuslaki (920/2011) | Kuntakohtainen hallintosaanto

PERUSTUSLAKI / SIVISTYKSELLISET OIKEUDET (11.6.1999/731)

"...Julkisen vallan on turvattava jokaiselle yhtäläinen.. mahdollisuus kehittää itseään varallisuuden sitä estämättä."

* Muokattu lähteestä: Kuntaliitto / Liikunnan asema lainsäädännössä

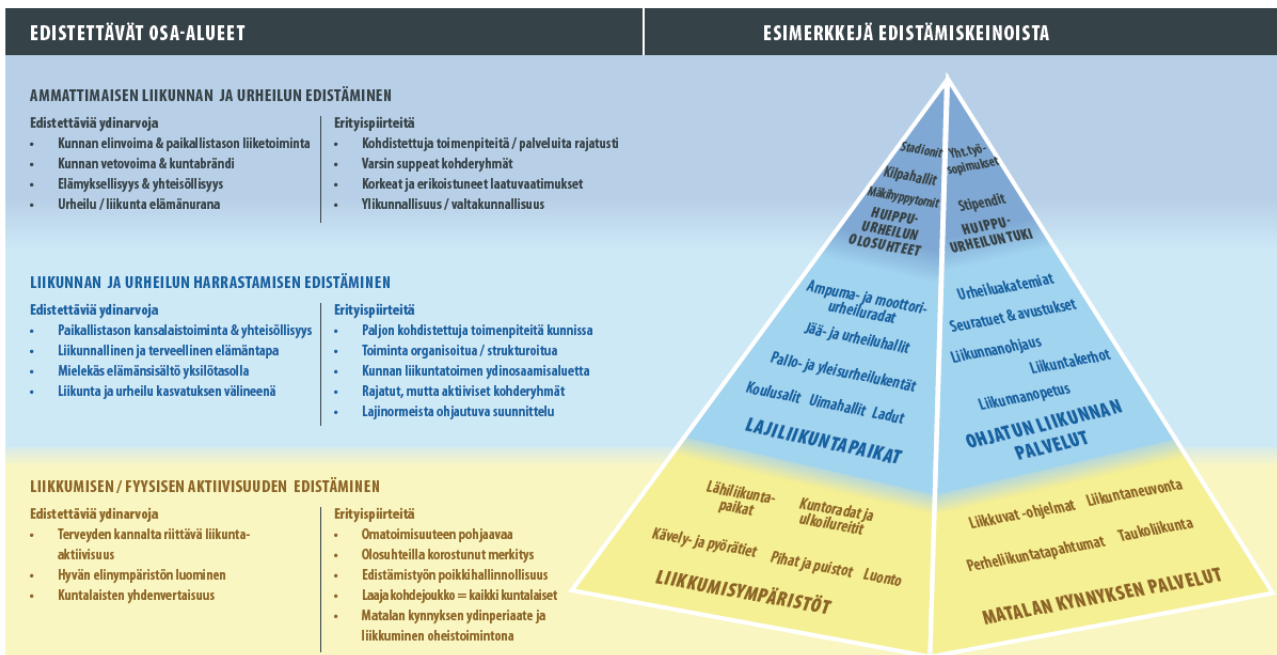
NORTHSPORT
CONSULTING

(Kuva 1: Kunnallisten liikuntapalvelujen lainsäädännöllinen kehikko. North Sport Consulting. 2025.)

Liikkumisen edistämisen tarkastelu

Ylöjärven liikkumishjelmalla pyritään kehittämään ennen kaikkea arkiliikkumiseen kannustavia toimia ja olosuhteita sekä harrastamista. Ammattimainen liikunta ja urheilu ovat Ylöjärvellä marginaaliasemassa muuhun toimintaan verrattuna, joten pääpaino on liikunnan ja urheilun harrastamisen sekä fyysisen aktiivisuuden edistämisessä. Kuva 2 havainnollistaa tätä ohjelmaan valittua liikuntapalveluiden tarkastelunäkökulmaa ja tarkentaa sitä, mitä näiden osa-alueiden alle sisältyy. Liikuntapalveluiden ja olosuhteiden lisäksi ohjelmassa pureudutaan liikkumisen edistämisen rakenteisiin ja tukitoimiin.

(Kuva 2: Liikuntapalveluiden tarkastelukehikko. North Sport Consulting 2025.)

Yhteiskunnalliset muutokset

Tulevaisuuden toimien suunnittelussa on tärkeää huomioida yhteiskunnassa tapahtuvia muutoksia ja reagoida niihin. Yhteiskunta sekä liikuntakulttuuri kehittyvät ja muuttuvat ajan mukana, joten myös liikuntapalveluiden on pystyttävä muuntautumaan. Ohjelmatyössä tämä onkin huomioitu, ja siinä on pyritty löytämään Ylöjärven kannalta keskeisiä tulevaisuuden haasteita ja mahdollisuuksia, joihin ohjelman aikana vaikutetaan. Tarkastelua on tehty kuvan 3 esittämien yhteiskunnallisten ja liikuntakulttuurin muutosvirtojen avulla. Ylöjärvellä vaikuttavia muutosvirtoja ovat mm. hyvinvointialueuudistus, vapaa-ajasta kilpailun koventuminen, nuorten uudet toimintatavat sekä seuratoiminnassa vapaaehtoisten mukaan saamisen vaikeus.

(Kuva 3. Yhteiskunnan muutosvirtoja. North Sport Consulting. 2026.)

Ylöjärvi nyt – Katsaus nykytilanteeseen

Ylöjärvi on ollut aktiivinen liikkumisen ja liikunnan olosuhteiden kehittäjä viimeisen kymmenen vuoden ajan. Investointeja on tehty runsaasti ja MAPSTO (Maankäytön ja palveluiden suunnittelu- ja toteutusohjelma) sisältää tulevaisuudessakin runsaasti erilaisia ulko- ja sisäliikunnan sekä leikki- ja virkistysalueiden kehittämiskohteita. Ennen katseen siirtämistä tulevaisuuteen on hyvä tarkastella kaupungin nykyisiä olosuhteita ja palveluita.

Liikunnan tunnuslukuja

Ylöjärvellä on runsaasti erilaisia liikkumis- ja leikkimispaiikkoja. Kaupunki järjestää lisäksi ohjattua toimintaa ja avustaa paikallista liikuntaseuratoimintaa. Seuraavissa taulukoissa (taulukot 1-4) esitetään Ylöjärven nykytilannetta lukujen avulla.

Keskeisimmät olosuhdeinvestoinnit 2020–2025	
Sisäliikuntatilat (Viljakkalan liikuntahalli, Siltatien liikuntahalli, Vuorentaustan Tornitien uusi liikuntasali, koulusalien lattiapintojen uudistukset)	n. 8,2 milj. euroa
Ulko- ja lähiliikuntaolosuhteet (Skeittialue, Lamminpään ja Räikän ulkokuntosalit, Siltatien kuntoilualue ja tekojää, Viljakkalan koulupiha kenttä)	n. 1,7 milj. euroa
Pallo- ja urheilukenttien kehittäminen (Siltatien pesäpallokenttä, Siivikkalan tekonurmi)	n. 0,2 milj. euroa

(Taulukko 1: Keskeisimmät olosuhdeinvestoinnit 2020–2025.)

Kaupungin liikuntapalveluiden tunnuslukuja 2025	
Kaupungin liikuntaryhmien osallistumiskerrat	34 000 käyntiä/vuosi
Liikuntaneuvonnan asiakas kohtaamiset	523 käyntiä/vuosi
Vapaaehtois- ja vertaisryhmiin osallistuneet	9 300 käyntiä/vuosi
Avustettavat urheiluseurat / avustusmäärä (toiminta-avustus liikuntatoimintaan)	18 seuraa/98 500 euroa
Yhdistysten sisäliikuntavuorot kaupungin tiloissa	11 500 tuntia/vuosi
Yhdistysten ulkoliikuntavuorot kaupungin tiloissa	3 100 tuntia/vuosi
Uimahallin asiakasmäärä	155 000/vuosi

(Taulukko 2: Kaupungin liikuntapalveluiden tunnuslukuja 2025.)

Kunnan ylläpitämät sisäliikuntaolosuhteet 2025	
Liikuntasalit koulujen yhteydessä	11 kpl
Liikunta-/urheiluhallit	4 kpl
Kuntosalit	4 kpl
Uimahallit/jäähallit	1 kpl/1kpl (osakeyhtiö)

(Taulukko 3: Kunnan ylläpitämät sisäliikuntaolosuhteet 2025.)

Kaupungin ylläpitämät ulkoliikuntaolosuhteet 2025	
Kävely- ja pyöräilytiet	97,9 km
Kuntoradat/valaistut kuntoradat	150 km/39 km
Ladut/valaistut ladut	130 km/39 km
Retkeilyreitit/taukopaikat (laavut ja nuotiopaikat)	106 km/11 kpl
Pallokentät (hiekkatekonurmi/nurmi)	21 kpl
Yleisurheilukentät	1 kpl
Luistelukentät	22 kpl
Lähiliikuntapaikat: Monitoimikentät (sis. koripallokenttiä)	6 kpl
Lähiliikuntapaikat: Ulkokuntosalit/kuntoportaat	3 kpl/1 kpl
Ulkotenniskentät/ulkolentopallokentät/ulkokoripallokentät	1 kpl/3 kpl/1 kpl
Uimarannat: EU-rannat/muut rannat	5 kpl/5kpl
Frisbeegolfpuistot/-kentät	2 kpl/4 kpl
Leikkipuistot	42 kpl
Skeittipaikat	1 kpl
Tekojäät/-ladut	2kpl/1 kpl

(Taulukko 4: Kunnan ylläpitämät ulkoliikuntaolosuhteet 2025.)

Nykytilan analyysi

Työryhmä kokosi syksyn 2025 ja talven 2025–2026 aikana tehdyistä kyselyistä analyysin, johon on nostettu Ylöjärven kaupungin vahvuuksia ja mahdollisuuksia sekä heikkouksia ja uhkia liikkumisen edistämisen osalta. Ohjelman päätavoitteet ja toimenpiteet on johdettu hyödyntäen tätä analyysiä. Vahvuuksia ylläpidetään ja kehitetään ja heikkouksiin sekä uhiin pyritään puuttumaan.

	LIIKUNTAOLOSUHTEET	LIIKUNTAPALVELUT	TOIMINTATAVAT JA TUKITOIMINNOT
Vahvuudet/Mahdollisuudet	<p>Luonnon läheisyys. Luonto on lähellä ja ylöjärveläiset hyödyntävät luontoa liikkumisympäristönä. Luontoliikunnan mahdollisuuksiin (luontoreitit, laavut ym.) on satsattu.</p> <p>Ulkokuntoilualueet ovat laadukkaita ja suosittuja.</p> <p>Tykkilumilatu ja tekojäärata mahdollistavat talviliikuntalajien harrastamisen myös leudompana ja vähälumisena aikana.</p> <p>Uimahalli on suosittu ja pidetty sisäliikuntakohde.</p>	<p>Vertaisryhmätoiminta. Vertaisryhmät toimivat hyvin ja uusia ohjaajia koulutetaan säännöllisesti.</p> <p>Työväenopiston ohjaustoiminta pidetty työikäisten palvelu. Palvelee ympäri Ylöjärveä.</p> <p>Varhaiskasvatuksessa panostetaan liikkumisen edistämiseen ja liikuntaa suosivan toimintakulttuurin kehittämiseen järjestelmällisesti liikkuva varhaiskasvatus -ohjelmaa hyödyntäen.</p> <p>Tyytyväiset kuntalaiset. Kyselyissä nousee esiin tyytyväisyys niin palveluihin kuin olosuhteisiin.</p>	<p>Seuraparlamentti. Toimiva osallistamisen muoto.</p> <p>Koulutusmahdollisuudet hyvät, mikä takaa ammattimaisen ja turvallisen palvelutason.</p> <p>Viestintäkanavat ovat toimivia (some, verkkosivut, tiedotteet) ja viestinnässä tehdään yhteistyötä kaupungin sisällä.</p> <p>Kaupunkistrategia, joka nostaa esiin liikunnan ja liikkumisympäristön merkityksen kuntalaisten hyvinvoinnissa.</p> <p>Kaupunki tukemassa vapaaehtoistoimintaa (hyte). Henkilöresurssia vapaaehtoistoimintaan.</p>
Heikkoudet/Uhat	<p>Pysäköintimahdollisuudet rajallisia isojen liikuntakokonaisuuksien yhteydessä. Joukkoliikenne ei kata kaikkia liikuntapaikkaverkoston paikkoja, jolloin tarvitaan yksityisautoja. Ylöjärveläiset myös suosivat yksityisautoilua.</p> <p>Liikuntapaikkaverkosto on laaja, mikä haastaa liikuntapaikkojen hoitoa.</p> <p>Liikuntapaikat eivät suosi kilpailutoiminnan ja tapahtumien järjestämistä. Seurojen kokemuksen mukaan kilpailuolosuhteissa on kehitettävää, mm. katsomoissa ja sisäliikuntasalien riittävydessä.</p> <p>Ennakoivassa liikuntaolosuhteiden suunnittelussa puutteita. Ei yhteisiä palaverieja ennen kilpailutuksia.</p>	<p>Maantieteellinen laajuus haastaa saavutettavuutta. Ylöjärven väestö on laajalla alueella, jolloin tarpeet ovat erilaisia.</p> <p>Liikuntaneuvonnan yhteys hyvinvointialueelle on edelleen kehittämisen tarpeessa.</p> <p>Nuorten ja nuorten aikuisten höntsymahdollisuudet koetaan vähäisiksi. Ohjattua höntsäilyä ei ole tarpeeksi.</p> <p>Monikulttuurisuus vielä vähällä huomiolla palveluiden suunnittelussa ja toteutuksessa.</p>	<p>Kaupungin yhteistyökulttuuri liikunta-asioissa eri toimialojen ja palvelualueiden välillä vaatii kehittämistä.</p> <p>Yhteistyö paikallisten liikunta-alan yrittäjien kanssa vähäistä.</p> <p>Henkilöresurssien riittävyys liikuntapaikkainvestointeihin nähdn.</p>

(Taulukko 5: Ylöjärven kaupungin liikkumisen edistämisen nykytila)

Liikkumishjelman päätavoitteet ja toimenpiteet

Kaupunkistrategian tavoitteita, joita liikkumishjelmalla erityisesti edistetään:

- Lisäämme liikuntaa ja arkiaktiivisuutta suosivia olosuhteita sekä asukkaiden harrastusmahdollisuuksia.
- Tuemme kuntalaisia terveiden elämäntapojen noudattamisessa ja tasapainoisen arjen löytämisessä.
- Kannustamme asukkaita sekä yhteisöjä aktiivisuuteen ja yhteisöllisyyteen tukemalla omatoimisuutta, vapaaehtoistyötä ja kolmannen sektorin toimintaa.

Päätavoitteet

Liikkumishjelman tavoitteet jaotellaan kolmeen pääryhmään: liikuntaolosuhteet, liikuntapalvelut sekä tukitoiminnot. Päätavoitteissa kuvataan tavoitetilaa ohjelmakauden lopussa. Toimenpiteet osiossa esitetään tarkemmin kehittämiskohteita näiden tavoitteiden sekä yleisesti liikkumisen lisäämisen saavuttamiseksi.

LIIKUNTAOLOSUHTEET

- Ohjelmakauden aikana laajojen leikki- ja liikuntapuistoalueiden määrää on lisätty ja näiden alueiden pienempiä/vanhempia kohteita karsittu. Kuntalaisilla on liikunta-/leikkipaikka saavutettavissa aktiivisilla kulkutavoilla kulkien.
- Liikuntaolosuhteiden laatu (sisä- ja ulkopaikat) on korkea ja siitä pidetään huolta myös uusien kohteiden perustamisen yhteydessä. Liikuntapaikkakokonaisuus on määritetty tarpeita ja henkilöresursseja vastaavaksi.

LIIKUNTAPALVELUT

- Ohjelmakauden aikana matalan kynnyksen liikuntamahdollisuudet eri ikäryhmille sekä niistä tiedottaminen ovat parantuneet. Ennen kaikkea nuorille sekä nuorille aikuisille on tarjolla ohjattua ns. höntsäliikuntaa.
- Liikunnallisen elämäntavan edistäminen perusopetuksessa ja varhaiskasvatuksessa on luonnollinen osa päiväkotij- ja koulupäivää.
- Liikuntaneuvonta on monikanavaista ja palvelupolku on muodostettu yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa. Asiakkaina ovat kaikenikäiset kuntalaiset.
- Liikuntapalveluiden toiminnassa hyödynnetään vapaaehtoisia monien eri kohderyhmien osalta.

TUKITOIMINNOT

- Poikkihallinnollinen työryhmä on koottu ja sen tehtävänä on vahvistaa kaupungin sisäistä yhteistyötä liikkumisen edistämiseksi. Tämä ryhmä edistää myös liikkumishjelman täytäntöönpanoa.
- Uusien investointien ja alueiden suunnittelua tehdään yhteistyössä kaupunkiorganisaation sisällä sitä varten luotujen rakenteiden ja käytänteiden mukaisesti.
- Avustukset kannustavat yhdistyksiä ja kuntalaisia järjestämään liikkumista edistävää toimintaa laajasti ympäri Ylöjärveä.

Kehittämiskohteet ja toimenpiteet

Seuraavissa taulukoissa kuvataan toimenpiteitä, joilla liikkumista Ylöjärvellä edistetään ohjelmakauden aikana.

Olosuhteet

Kehittämiskohde	Päätoimenpiteet	Seuranta
Sisäliikuntapaikat ja uimahalli	<ul style="list-style-type: none"> Kuntosalien laadun varmistaminen laitekorjauksilla ja -hankinnoilla. Liikuntasaliverkoston tarkastelu ja kehittäminen: <ul style="list-style-type: none"> * Pyritään mahdollistamaan kilpailutoiminnan harjoittaminen sekä *selvitetään liikuttavan nuorisotilan perustamisen mahdollisuus. Sisäliikuntasalien yhteissuunnittelu (koulusalit). Kurun liikuntahallin rakentaminen (MAPSTO). Uimahallin/urheilutalon saneerauksen/uuden hallin tarveselvitys (MAPSTO 2032-2036). Yhdenvertaisuuden edistäminen liikuntapaikoilla (esteettömyys, pukutilaratkaisut jne.). Liikuntasalien saavutettavuuden parantaminen kehittämällä varausjärjestelmiä ja avainhallintaa (digitiekartta). 	<i>(tähän lisätään seurantatietoja vuosittain)</i>
Lähiliikuntapaikat	<ul style="list-style-type: none"> Uusia lähiliikuntapuistoja eri alueille. (MAPSTO) Ylläpidetään nykyiset ulkokuntosalit ja lisätään niitä lähiliikuntapuistojen yhteyksiin. (MAPSTO) Tehostetaan liikuntapaikkaverkoston laadun takaamiseksi (=karsitaan isompien alueiden lähistöltä). (MAPSTO) Kävely- ja pyöräilytieverkosto pidetään kunnossa erillisen määrärahan turvin. (MAPSTO) 	
Pallo- ja urheilukentät	<ul style="list-style-type: none"> Ylläpidetään nykyisten pallokenttien laatutaso (mm. pintojen uusimiset ja kunnostukset ajallaan). (MAPSTO) 	
Ulkoilureitit	<ul style="list-style-type: none"> Seitsemisen alueen reittitoimitus (Pirkan taival). Ylläpidetään nykyisiä ulkoilureittejä ympäri Ylöjärveä. 	
Luontoliikunta	<ul style="list-style-type: none"> Korostetaan luontoliikunnan merkitystä ja ylläpidetään nykyisiä olosuhteita. Varmistetaan suunnittelulla, että jokaisella ylöjärveläisellä olisi asuinalueensa lähistöllä vähintään pieni metsä-/virkistysalue, joka mahdollistaa vapaa-ajan liikkumisen ja leikkimisen luontoympäristössä. 	

Liikuntapalvelut

Kehittämiskohde	Päätoimenpiteet	Seuranta
Kaikkien kohderyhmien palvelut	<ul style="list-style-type: none"> Huomioidaan palveluissa monikulttuurisuus. Kannustava hinnoittelu (saavutettavuus). Ylläpidetään ja kehitetään liikuntaneuvontaa sekä liikkumiseen kannustamisen palveluita kaikissa ikä- ja kohderyhmissä. Poikkihallinnollisen yhteistyö (liikunta osana muuta toimintaa) sekä yritys yhteistyö. 	<i>(tähän lisätään seurantatietoja vuosittain)</i>
Soveltava liikunta	<ul style="list-style-type: none"> Lasten ja nuorten soveltavan liikunnan kehittäminen ja palvelun säilyttäminen. Tarkennetaan kohderyhmän määritystä. Laaditaan soveltavan liikunnan suunnitelma tukemaan toimintaa. Järjestetään tapahtumia ikäihmisille. 	
Lasten ja nuorten palvelut	<ul style="list-style-type: none"> Liikunnallisen elämäntavan edistäminen: *Kouluissa: Koulumatkaliikkumiseen kannustaminen, koulupäivän aikaiseen liikkumiseen kannustaminen (tunnit ja välitunnit), liikkumista lisääviä olosuhteita kouluissa, harrastustoiminta koulupäivän yhteydessä. *Päiväkodeissa: Lapset liikkuvat monipuolisesti vähintään kaksi tuntia päivässä. Perheet voivat käyttää päiväkotien pihoja omaehtoiseen liikkumiseen iltaisin. Lisätään nuorten ja nuorten aikuisten mahdollisuuksia harrastaa ilman kilpailullisia tavoitteita (höntsyt). Kannustetaan harrastamiseen mm. seurayhteistyöllä (kokeiluviikot jne.) Perheiden yhteisen liikkumisen mahdollistaminen (avoimet vuorot, vapaaehtoistoiminta). Lasten ja nuorten liikunnanohjaajan uuden toimen perustaminen (talousarvio). 	
Työikäisten palvelut	<ul style="list-style-type: none"> Ylläpidetään yhteistyötä Tampereen seudun työväenopiston kanssa aikuisväestön liikkuttamiseksi ja lähipalveluiden mahdollistamiseksi. Lapsiparkkikokeilu, joka mahdollistaa vanhemmalle oman liikuntahetken (LYK). Seurayhteistyön tiivistäminen harrastavien lasten vanhempien aktivoimiseksi (LYK). 	
Ikäntyvien palvelut	<ul style="list-style-type: none"> Ylläpidetään vertaisohjaaja ym. muuta vapaaehtoistoimintaa. Kehitetään yhteistyötä Pirkanmaan hyvinvointialueen kanssa ikäryhmän saavuttamiseksi. Kaupungin liikunnanohjauspalveluissa kohdentaminen vähemmän liikkuviin/toimintakyvyltään heikompiin. Digitalisaation hyödyntäminen palveluiden saavutettavuuden parantamisessa. 	

Tukipalvelut

Kehittämiskohde	Päätoimenpiteet	Seuranta
Kaupungin sisäinen yhteistyö	<ul style="list-style-type: none"> Nimetään poikkihallinnollinen ryhmä yhteisen suunnittelun ja liikkumishjelman toimeenpanon varmistamiseksi. Luodaan prosessi, jossa olosuhteiden suunnitteluvaiheessa otetaan huomioon liikkumisen edistämisen näkökulma (TEAViisari). 	<i>(tähän lisätään seurantatietoja vuosittain)</i>
Viestinnän vahvistaminen	<ul style="list-style-type: none"> Liikkumisen olosuhteista ja palveluista viestitään aktiivisesti kaupungin viestintäkanavissa sekä liikuntapaikoilla. (Tiedon lisääminen) Viestitään tapahtumista ja toiminnasta poikkihallinnollisesti. Julkisen liikenteen yhteyksistä liikuntapaikoille viestiminen. Kehitetään monikulttuurista viestintää. 	
Seuratoiminnan tukeminen	<ul style="list-style-type: none"> Tarkastellaan seura-avustuskokonaisuutta ja tarpeen mukaan päivitetään avustusmuotoja (talousarvio). Kaupungin liikuntatilojen hintataso pidetään maltillisena ja seuratoimintaa tukevana (talousarvio). 	
Osaava ja asiantunteva henkilöstö	<ul style="list-style-type: none"> Ylläpidetään liikkumista edistävän henkilöstön osaamista edelleen kouluttamalla. (Strategia: Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö) Varmistetaan, että liikuntapalveluissa sekä liikuntapaikoilla on riittävästi henkilöstöä ennakoimalla muutostarpeita (uudet liikuntapaikat ja -palvelut, eläköitymiset jne). 	
Ylikunnallinen/seutuyhteistyö	<ul style="list-style-type: none"> Ylöjärvi osallistuu aktiivisesti seudun yhteistyöverkostoihin. Ylöjärvi on mukana seudullisissa yhteistyöhankkeissa. 	

Ohjelman toimeenpano ja seuranta

Ylöjärven kaupungin liikkumisohjelma suuntaa toimia vuoteen 2036 saakka. Pitkä aikajänne mahdollistaa haasteellisempienkin tavoitteiden toteuttamisen ja antaa aikaa toimenpiteiden ja uusien toimintatapojen juurruttamiselle.

Ohjelman toteutumista seurataan ja arvioidaan säännöllisesti. Seurannasta vastaa liikuntapalveluiden johdolla poikkihallinnollinen ryhmä, joka kokoontuu säännöllisesti. Ohjelman toteutumisen edellytyksenä on sujuva yhteistyö niin kaupunkiorganisaation sisällä kuin erilaisten sidosryhmien kanssa. Se vaatii myös ohjelman suunnitelmallista jalkauttamista kaupungin kaikkiin yksiköihin.

Ohjelman toimenpiteet tarkistetaan vuosittain ja päivitetään tarpeen mukaan. Suurempi päivitys tehdään ohjelmakauden puolivälissä. Raportti toimitetaan vuosittain ohjelman hyväksyneiden lautakuntien (hyvinvointilautakunta sekä tekninen lautakunta) tiedoksi.

Liiteosio

Liikkumishjelmatyöryhmän kokoonpano

- Liikuntapalvelut:
Liikuntapäällikkö Sini Aalto
- Yhdyskuntatekniikka:
Yleisten alueiden työmaapäälliköt Jyrki Tanhuanpää ja Kauri Kallio
- Kaavoitus:
Projektiarkkitehti Katri Kosola
- Toimitilat:
Tekninen isännöitsijä Timo Ylinen
- Hyvinvointipalvelut:
Hyvinvointipäällikkö Suvi Saarinen
- Opetuspalvelut:
Perusopetuksen johtaja Tarja Suhonen
- Varhaiskasvatus:
Varhaiskasvatuksen suunnittelija Merja Hietikko ja varhaiskasvatusyksikön apulaisjohtaja Tiina Kivimäki
- Nuorisopalvelut:
Nuorisopalvelupäällikkö Tiina Salomäki
- Keskushallinto:
Kehitysjohtaja Sari Soini
- Viestintä:
Viestintäpäällikkö Tiina Helminen

Kyselyt ja osallistaminen

Liikkumishjelmatyön tiedonkeruuta on toteutettu erilaisilla kyselyillä sekä vierailemalla kaupungin vaikuttamistoimielimissä, lasten parlamentissa ja nuorisovaltuustossa. Tunnuslukuja on kerätty kaupungin omilta yksiköiltä.

Kyselyt

- Aikuisväestön liikuntakysely (Kyselyaika: Marraskuu 2025, n= 366)
- Seurakysely (Kyselyaika: Marraskuu 2025, n = 20)
- Liikkumiskysely 1-6 -vuotiaiden lasten perheille (Kyselyaika: Tammikuu 2026, n = 528)

Vierailut

- Seuraparlamentti 15.1.2026
- Lasten parlamentti 29.1.2026
- Vanhus- ja vammaisneuvosto 12.2.2026
- Nuorisovaltuusto 4.3.2026
- Kulttuuriparlamentti 11.3.2026

